

Asie – povrch, úkoly k zamyšlení

Mgr. Lubor Navrátil, Ph.D.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_102
- Datum vytvoření: 11. července 2013
- Ročník: 2.
- Předmět: Zeměpis
- Vzdělávací oblast: odborná
- Tematická oblast: Regionální zeměpis Asie

Anotace:

Praktické úkoly k tématu utváření zemského povrchu v Asii s důrazem na sopečnou činnost a zemětřesení s přihlédnutím k možnostem rozvoje ČR či dopadů na něj. Pro pochopení některých dějů jsou využity příklady z nedávné doby. Cílem je prohloubit kompetence čtení a schopnost žáků vybírat a třídit informace ze souvislých textů. Úkoly předpokládají základní znalosti pohybu litosférických desek a jejich důsledků. Materiál přímo navazuje na VY_32_INOVACE_101.

Povrch Asie - úkoly

3) *Pozorně si přečtete text v níže uvedených rámečcích (a, b). Text vám usnadní vyřešení některých následujících úkolů.*

a) Zemětřesení a tsunami 26. prosince 2004

V dopoledních hodinách místního času dne 26. 12. 2004 došlo na rozhraní indicko-australské desky a euroasijské desky východně od Sumatry (nedaleko města Banda Aceh, Školní atlas světa str. 95) k podmořskému zemětřesení o síle 9,0 Richterovy stupnice (posun desek až o 30 m), což vyvolalo tsunami. Následky byly otřesné: zahynulo více než 200 000 lidí (včetně tisíců zahraničních turistů, kteří v zejména Thajsku, ale i na Srí Lance trávili dovolenou; přesný počet nebude nikdy znám), katastrofa napáchala obrovské materiální škody, ochromila rybolov a cestovní ruch. Tsunami zasáhla tyto státy: Indonésii, Srí Lanku, Thajsko, Indii, Maledivy, Malajsii, Somálsko, Madagaskar aj.

Povrch Asie - úkoly

3) *Pozorně si přečtěte text v níže uvedených rámečcích (a, b). Text vám usnadní vyřešení některých následujících úkolů.*

b) Zemětřesení a tsunami 11. března 2011

Ve 14:45 místního času dne 11. 3. 2011 došlo v Japonském příkopu na rozhraní tichomořské a euroasijské desky k podmořskému zemětřesení o síle 9,0 Richterovy stupnice. Podle odborníků byla energie uvolněná při tomto zemětřesení až dvojnásobná ve srovnání se situací v roce 2004. Následná vlna tsunami zpusťořila východní pobřeží Japonska v délce 670 km (severně i jižně od města Sendai). Ničivá síla tsunami předčila očekávání odborníků: vlny dosahovaly výšky 3 až 39 m a na některých místech se dostaly až 15 km do vnitrozemí. Počet obětí se odhaduje na 21 000, některá města na pobřeží byla zcela zničena, mnoho dalších těžce poškozeno. Jednalo se o nejhorší krizi v Japonsku od roku 1945.

4) V dnešním globalizovaném světě se na svých cestách může i obyvatel České republiky setkat se zemětřesením (pomineme-li skutečnost, že slabá zemětřesení občas zaznamenáváme i na našem území).

Zamyslete se tedy nad tím, jak se co nejrozumněji chovat při zemětřesení, abychom uchránili své zdraví.

Věděli jste například, že v Japonsku je tato problematika běžnou součástí výuky ve školách?

5) Uved' tři základní způsoby, které mohou vyvolat vznik tsunami.

■ *pád mimozemského tělesa na vodní plochu*

■ *výbuch sopky*

■ *podmořské zemetřesení*

ASIE - povrch

Pobřežní oblasti Srí Lanky se dodnes vzpomínají na z důsledků ničivé vlny tsunami

6) Ze stejných důvodů jako v úkolu 4 se zamyslete i nad tím, co je třeba dělat při vydání výstrahy před blížící se tsunami.

Dalo se katastrofě, která zasáhla jihovýchodní Asii 26. 12. 2004 předejít (viz rámeček)?

Jak to, že počet obětí byl v Japonsku podstatně nižší než v jv. Asii, i když byla intenzita zemětřesení stejná?

ASIE - povrch

7) *Pracujte s atlasem a odvodte, které vnější činitele převažují při modelaci terénu:*

a) *na Tibetské náhorní plošině,*

b) *na poušti Rub al-Chálí,*

c) *v Zadní Indii,*

d) *v povodí řeky Indigirky,*

e) *na Dekanské plošině*

f) *na japonských ostrovech.*

Své odpovědi zdůvodněte.

Na řece Mekong, Vietnam

Zdroje

Není-li uvedeno jinak, pochází veškerý obrazový materiál z archivu autora.